

DZIECKO W SIECI

ORYGINALNY TYTUŁ:

THE RIGHT CLICK

1

DZIECKO W SIECI

SPIS TREŚCI

- 1 Przedmowa 4
- 2 Podsumowanie działań 6
- 3 Dzieci, młodzież, internet: przegląd 7
 - 3.1 Pozytywna siła 7
 - 3.2 Właściwa forma przekazu 7
 - 3.3 Zbliżenie pomiędzy światem realnym i wirtualnym 8
 - 3.4 Interaktywny i pochłaniający świat 8
 - 3.5 Cyfrowe wykluczenie? 8
 - 3.6 Rola rządów i agencji międzynarodowych 9
 - 3.7 Zasada współpracy międzysektorowej 9
- 4 Dziecięca wrażliwość 10
 - 4.1 Treści 10
 - 4.2 Kontakty 10
 - 4.3 Zachowania 11
 - 4.4 Usługi handlowe w Internecie 11
 - 4.5 Uzależnienie 11
 - 4.6 Aspekt społeczny 11
- 5 Kluczowe zalecenia 12
 - 5.1 Poparcie dla propozycji projektu nowej dyrektywy 12
 - 5.2 Zapewnienie każdemu dziecku prawa do udziału 12
 - 5.3 Konieczność opracowania kompleksowej polityki 13
 - 5.4 Wspieranie współpracy międzynarodowej 13
 - 5.5 Walka przeciwko treściom i działaniom propagującym krzywdzenie dzieci online oraz materiałom przedstawiającym wykorzystywanie seksualne dzieci 14
 - 5.6 Wsparcie profesjonalistów oraz programy lecznicze 15
 - 5.7 Utworzenie nowych standardów dla reklamy, handlu w sieci oraz ochrony prywatności i danych 16
 - 5.8 Współpraca z dostawcami usług mobilnych oraz lokalizacyjnych 17
 - 5.9 Regulacje dotyczące gier komputerowych 17
 - 5.10 Bezpieczeństwo portali społecznościowych 18
 - 5.11 Usuwanie barier prawnych 18
 - 5.12 Wsparcie organizacji pozarządowych 18

Internet jest siecią globalną, dlatego też działania na rzecz bezpieczeństwa dzieci online wymagają współpracy międzynarodowej. Unia Europejska ma do odegrania w tym względzie kluczową rolę.

European NGO Alliance for Child Safety Online (eNACSO), to sieć organizacji pozarządowych, której celem są działania na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży korzystających z Internetu i nowych technologii komunikacyjnych. Zrzeszamy wiodące organizacje pozarządowe z całej Unii Europejskiej, których działalność skupia się na ochronie dzieci i ich praw. eNACSO promuje i wspiera działania na poziomie krajowym, europejskim oraz międzynarodowym. Nasze działania oparte są na ONZ-owskiej Konwencji o prawach dziecka z 1989 roku¹ i jej dodatkowym protokole, dotyczącym sprzedaży dzieci, prostytucji i pornografii dziecięcej².

„Dziecko w Sieci” (tytuł oryginału „The Right Click”) przedstawia zalecenia eNACSO dotyczące bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online, przeznaczone dla Unii Europejskiej, organizacji branżowych, międzynarodowych i innych zainteresowanych stron.

W imieniu eNACSO serdecznie dziękuję panu Johnowi Carrowi za poświęcony czas i wysiłek włożony w stworzenie tego dokumentu.

Dieter Carstensen
prezes eNACSO

Szanowni Państwo,

dokument, który oddajemy w Państwa ręce, prezentuje kluczowe zalecenia dotyczące bezpieczeństwa dzieci i młodzieży online, wypracowane w ramach europejskiej sieci organizacji pozarządowych eNACSO. Fundacja Dzieci Niczyje jest polskim członkiem eNACSO i od 2008 roku aktywnie uczestniczy w pracach projektu, odpowiadając jednocześnie za strategię rozwoju sieci i pozyskiwanie nowych organizacji członkowskich.

Zawarte w niniejszym opracowaniu rekomendacje są próbą całościowego spojrzenia na zagadnienie bezpieczeństwa w sieci – uwzględniają obszar niezbędnych regulacji prawnych, koniecznej edukacji oraz oczekiwanych rozwiązań technologicznych. Mogą one stanowić solidny punkt wyjścia do dyskusji na temat kształtu obowiązującego prawa, zawartości programów edukacyjnych oraz wytycznych wobec rozwiązań technologicznych, mających na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci online.

Dokument skierowany jest do szerokiego grona odbiorców: przedstawicieli świata polityki, sektora edukacyjnego, organizacji pozarządowych, wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania oraz przedstawicieli branży internetowej.

Zachęcamy do lektury. Mamy nadzieję, że broszura będzie dla Państwa źródłem inspiracji.

Agnieszka Wrzesień
koordynator projektu Saferinternet.pl
Polskie Centrum Programu Safer Internet
Fundacja Dzieci Niczyje

Projekt jest współfinansowany przez Unię Europejską w ramach programu Safer Internet plus ec.europa.eu/saferinternet

¹ www.unhcr.ch/html/menu3/b/k2crc.htm

² Autorzy niniejszego dokumentu postulują zastąpienie określenia „pornografia dziecięca/child pornography” pojęciem „materiały przedstawiające krzywdzenie dzieci” lub „wizerunki seksualnego wykorzystywania dziecka”, gdyż te terminy bardziej adekwatnie oddają naturę problemu.

CO MOŻEMY ZROBIĆ, BY ZAPEWNIĆ DZIECIOM BEZPIECZEŃSTWO ONLINE:

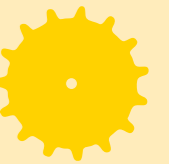
motywować dzieci, by stały się świadomymi i aktywnymi obywatelami cyberprzestrzeni;

walczyć z krzywdzeniem dzieci w Internecie i materiałami przedstawiającymi ich wykorzystywanie seksualne;

zadbać o to, by serwisy społecznościowe były dla dzieci bezpieczniejsze;

chronić dzieci przed wykorzystywaniem przez marketing internetowy i naruszaniem ich prywatności;

wspierać, również finansowo, działalność organizacji pozarządowych działających na rzecz bezpieczeństwa w Internecie.

PODSUMOWANIE DZIAŁAŃ 02

O atrakcyjności Internetu dla setek milionów dzieci i młodzieży na całym świecie decyduje fakt, że jest on platformą dla nauki, twórczości, komunikacji oraz rozrywki.

Musimy pomóc dzieciom i młodzieży w kształtowaniu cyfrowego obywatelstwa – postawy odpowiedzialnego i aktywnego użytkownika Internetu, dając im możliwość korzystania z nowoczesnych technologii w celu wyrażania swoich opinii i dochodzenia swoich praw, a nie tylko traktując ich jak potencjalne ofiary.

Internet jednak niesie ze sobą także wiele niepożądanych zjawisk. Istnieje ryzyko, że za pośrednictwem Internetu młodzi internauci mogą paść ofiarą nowych form przemocy lub próby uwiedzenia w sieci. W ostatnim czasie zanotowano ogromny wzrost liczby krążących w Internecie materiałów przedstawiających różne formy krzywdzenia dzieci. Interpol, CEOP³ i inne organizacje stojące na straży prawa są w posiadaniu około miliona zdjęć zawierających sceny krzywdzenia dzieci.

Państwa członkowskie UE mają obowiązek zapewnić bezpieczeństwo oraz dobrobyt wszystkim dzieciom i młodym obywatelom znajdującym się pod ich jurysdykcją. Skuteczne działania w zakresie bezpieczeństwa w Internecie wymagają jednak partnerskiej współpracy międzynarodowej i poczucia wspólnej odpowiedzialności.

Niedawna *Propozycja Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej dotycząca przemocy seksualnej, wykorzystywania seksualnego dzieci oraz dziecięcej pornografii* jest dla Unii Europejskiej ogromnym krokiem naprzód. Powinna spotkać się z pełnym poparciem państw członkowskich.

Możemy jednak osiągnąć jeszcze więcej. Dzieci i młodzież, rodzice, nauczyciele, policja oraz firmy działające w branży nowych technologii mają do odegrania istotne role. Jeśli chcemy dokonać prawdziwego postępu – wszyscy powinniśmy czerpać nawzajem ze swoich doświadczeń oraz metod wypracowanych w innych krajach i organizacjach.

³ The Child Exploitation and Online Protection Centre, (CEOP) – Brytyjskie Centrum Ochrony Dzieci Przed Wykorzystaniem w Internecie.

DZIECI, MŁODZIEŻ I INTERNET: PRZEGLĄD 03

Internet⁴ dla nowoczesnego świata stał się niezwykle ważnym medium. eNACSO wierzy w potencjał Internetu w zakresie wzbogacania oraz motywowania dzieci i młodzieży w wielu dziedzinach życia. Dlatego też eNACSO aktywnie promuje bezpieczny i powszechny dostęp dzieci i młodzieży do Internetu oraz korzyści z niego płynące.

Musimy mieć jednak świadomość, że dzieci i młodzież mogą mieć różne doświadczenia związane z Internetem i nowymi technologiami, także bolesne lub szkodliwe.

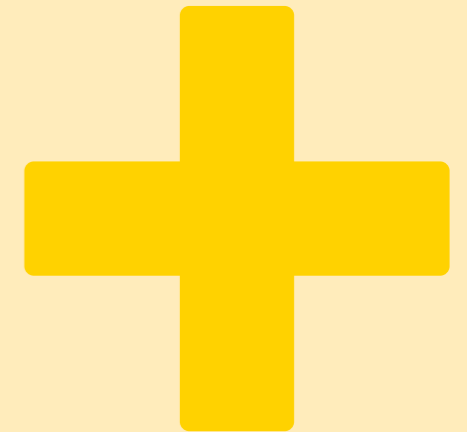
3.1. Pozytywna siła

Podczas rozmów z dziećmi i młodzieżą o Internecie i nowych technologiach niezwykle istotne jest zachowanie wyważonego i pozytywnego nastawienia do użytkowania Internetu. Naszym celem powinno być wspieranie dzieci i młodzieży, pomaganie im we właściwym zrozumieniu zagrożeń, na jakie mogą się natknąć w Internecie oraz informowanie ich, jak tych zagrożeń uniknąć.

3.2. Właściwa forma przekazu

Rodzice i nauczyciele powinni wiedzieć, w jaki sposób przekazywać wyważone informacje podczas przedstawiania realnych zagrożeń związanych z Internetem. Wyolbrzymianie tych zagrożeń i onieśmianie dzieci mogłoby zniechęcić je do korzystania z nowych technologii, co byłoby dla nich szkodliwe, zarówno jako dla jednostek, jak i społeczeństwa jako całości.

⁴ Dostęp do Internetu można uzyskać wieloma metodami — poprzez laptopy, komputery stacjonarne, telefony komórkowe, konsole do gier, PDA lub telewizję. Jeśli nie zostało to szczególnie wskazane, wszystkie te metody traktujemy równorzędnie.

3.3. Zbliżenie pomiędzy światem realnym i wirtualnym

Dzieci i młodzież coraz większą część swojego czasu spędzają w świecie nowoczesnych technologii. Ryzykowne zachowania, jakie podejmują online, wynikają często z problemów w życiu realnym. Obecnie nie można już mówić o jednoznacznym podziale pomiędzy tzw. problemami wirtualnymi i problemami świata realnego.

3.4. Interaktywny i pochłaniający świat

Nowoczesne, interaktywne technologie, zwłaszcza wykorzystywane w grach komputerowych, są w stanie dostarczyć niezwykle angażujących doznań. Może to pomagać w rozwoju szerokiego zakresu umiejętności, ale z drugiej strony – realizm ten może tworzyć nowe zagrożenia, zwłaszcza związane z uzależnieniem młodych internautów. To z kolei może zakłócić rozwój umiejętności interpersonalnych, a także odbić się na stylu życia, poprzez zaniedbanie rozwoju fizycznego lub aktywności sportowej.

3.5. Cyfrowe wykluczenie?

ONZ-owska Konwencja praw dziecka (art. 12) wymaga: „Państwa-Strony zapewniają dziecku, które jest zdolne do kształtowania swych własnych poglądów, prawo do swobodnego wyrażania własnych poglądów we wszystkich sprawach dotyczących dziecka, przyjmując je z należytą wagą, stosownie do wieku oraz dojrzałości dziecka”.

Internet, zwłaszcza w doświadczeniach młodych ludzi, jest niezwykle różnorodnym środowiskiem, może jednak przyczyniać się do pogłębiania istniejących podziałów w społeczeństwie lub nawet tworzyć nowe. Korzenie tego podziału leżą nie tylko w fakcie posiadania lub braku dostępu do Internetu. Znaczenie mają również inne czynniki.

Internet może wpływać na wrażliwość pojedynczych dzieci i przeżywanie określonych sytuacji. Brak umiejętności sprawnego poruszania się w tym środowisku tworzy kolejne bariery (oprócz tych istniejących w świecie rzeczywistym), z którymi muszą się mierzyć młodzi ludzie.

Badania aktywności online dzieci i młodzieży, przeprowadzone przez profesor Sonię Livingstone, wykazały⁵, że poziom kompetencji medialnych determinuje korzyści, jakie młodzi ludzie będą w stanie osiągnąć, wykorzystując Internet. Ze względu na powyższe – opracowując politykę ograniczającą cyfrowe wykluczenie, konieczne jest nie tylko znalezienie sposobów na poszerzenie dostępu do Internetu, ale także skoncentrowanie się na rozwoju umiejętności posługiwania się Internetem i nowoczesnymi technologiami przez jego młodych użytkowników.

Sektor IT cechuje się szybkim rozwojem. Do takiego tempa powinno dostosować się strategie promujące naukę, wspomaganie oraz pomoc finansową dla dzieci i młodzieży, by mogły uczestniczyć w cyfrowym życiu, mając jednocześnie na uwadze także konieczność podjęcia właściwych i skutecznych środków w celu zapewnienia im bezpieczeństwa w środowisku wirtualnym.

3.6. Rola rządów i agencji międzynarodowych

Niewątpliwie do rządów poszczególnych państw Unii Europejskiej należy odpowiedzialność za ochronę wszystkich młodych użytkowników Internetu podlegających ich systemom prawnym. Jednakże Internet to medium o zasięgu globalnym. To powoduje, że zwłaszcza na międzynarodowych instytucjach spoczywa ciężar prowadzenia i promowania wspólnych działań na szczeblu narodowym i ponadnarodowym. Unia Europejska⁶ była pionierem na tym polu. Obchodzony co roku Dzień Bezpiecznego Internetu, koordynowany przez INSAFE, ma już światowy zasięg. Jego celem jest zwrócenie szczególnej uwagi na edukację i działania zwiększające świadomość użytkowników Internetu. Promocja tego dnia odbywa się we wszystkich głównych językach na pięciu kontynentach. Wraz z publikacją w marcu 2010 r. projektu *Propozycji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej dotyczącej przemyocy seksualnej, wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej* zapoczątkowano proces legislacyjny zwiększający ochronę dzieci na szczeblu międzynarodowym.

Należy wspomnieć, że także Międzynarodowa Unia Telekomunikacyjna⁷ (International Telecommunication Union, ITU) zainicjowała właśnie bardzo ważną, szybko rozwijającą się inicjatywę międzynarodową (Child Online Protection). Być może najważniejsza jest jednak pomoc międzynarodowych instytucji dla państw, które dopiero zaczynają zmagać się z wyzwaniem, jakim jest bezpieczeństwo dzieci online. Wszyscy możemy uczyć się i wybierać najlepsze rozwiązania na podstawie doświadczeń innych państw.

3.7. Zasada współpracy międzysektorowej

Żadna pojedyncza instytucja, firma lub organizacja, państwowa bądź prywatna, nie posiada monopolu na wiedzę i umiejętności pozwalające na całkowite zapewnienie bezpieczeństwa online. Stworzenie dzieciom i młodzieży bezpiecznego środowiska w Internecie jest kwestią naszej wspólnej odpowiedzialności.

Dzieci i młodzież powinny być wyposażone w umiejętność samodzielnego zadbania o bezpieczeństwo online. Powinniśmy pomóc zrozumieć rodzicom, nauczycielom i opiekunom, w jaki sposób młodzi internauci korzystają z sieci i w jaki sposób mogą służyć im pomocą w jak najpełniejszym i bezpiecznym jej wykorzystaniu.

Kluczową rolę do odegrania mają w tym przypadku szkoły. Istotna rola należy również do organizacji pozarządowych, te jednak mogą potrzebować wsparcia, by w pełni wykorzystać swój potencjał w tej dziedzinie. Współpraca z instytucjami stojącymi na straży prawa jest niezbędna, by zapewnić opracowanie właściwych przekazów i ich odpowiednie wcielenie w działania edukacyjne.

Także organizacje branżowe mają okazję, by wspomóc działania na rzecz bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w Internecie. Firmy mogą to uczynić na dwa sposoby: pomagając w promocji inicjatyw podejmowanych przez organizacje rządowe i pozarządowe wśród swoich klientów lub poszukując rozwiązań technicznych podwyższających bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie.

⁶ <http://tiny.cc/eusip19>

⁷ <http://tiny.cc/itucop>

⁵ *Drawing conclusions from new media research: reflections and puzzles regarding children's experience of the internet*, LSE, 2006

DZIECIĘCA WRAŻLIWOŚĆ 04

Jako instytucjom zajmującym się bezpieczeństwem dzieci, zasada, że młodym internautom należy się szczególne zainteresowanie i ochrona, jest podstawą naszej filozofii działania. Idea ta towarzyszy również opiece społecznej oraz systemom prawnym wielu państw na całym świecie.

Z Internetem związanych jest kilka ważnych kwestii dotyczących bezpieczeństwa dzieci i młodzieży, którym poświęcamy szczególną uwagę. Można je streścić następująco:

4.1. Treści

4.1.1. Internet niesie możliwość kontaktu dzieci i młodzieży z treściami zgodnymi z prawem, ale nieadekwatnymi do ich wieku, np. pornografią lub treściami pełnymi przemocy.

4.1.2. Za pośrednictwem Internetu dzieci i młodzież mogą również zostać narażone na kontakt z treściami nielegalnymi, np. materiałami przedstawiającymi wykorzystywanie seksualne dzieci.

4.2. Kontakty

4.2.1. W wirtualnym świecie dzieci i młodzież mogą być narażone na kontakt z niewłaściwymi osobami, czego skutkiem może być nękanie ich przez osoby dorosłe lub rówieśników oraz nakłanianie do zachowań o charakterze seksualnym.

4.2.2. Dzieci i młodzież są też narażone na szkodliwy kontakt ze społecznościami internetowymi promującymi anoreksję, samookaleczanie, samobójstwa, przemoc, nienawiść lub polityczny ekstremizm.

4.3. Zachowania

4.3.1. Internet ułatwia dzieciom i młodzieży kontakt z treściami promującymi ryzykowne zachowania seksualne, włączając w to zachęcanie do robienia erotycznych zdjęć (sobie lub innym) w celu wymiany lub umieszczenia ich w sieci (tzw. "sexting"), co jest szkodliwe, a w wielu przypadkach może być również niezgodne z prawem.

4.3.2. Dzieci i młodzież w Internecie mogą być zachęcane do zamieszczania na publicznie dostępnych stronach informacji na swój temat, prywatnych zdjęć, filmów lub tekstów, co może naruszać ich bezpieczeństwo, kompromitować je lub nawet narażać w przyszłości na kłopoty w znalezieniu pracy.

4.3.3. Dzieci i młodzież w Internecie mogą paść ofiarą nękania i prześladowania, a działania sprawców często są nagradzane przez innych użytkowników sieci, co może zachęcać do prześladowania kolejnych ofiar.

4.4. Usługi handlowe w Internecie

4.4.1. Internet umożliwia dzieciom dostęp do produktów i usług nieadekwatnych do ich wieku.

4.4.2. W Internecie dzieci i młodzież mogą być narażone na oszustwa, kradzież tożsamości i danych oraz inne nadużycia natury finansowej.

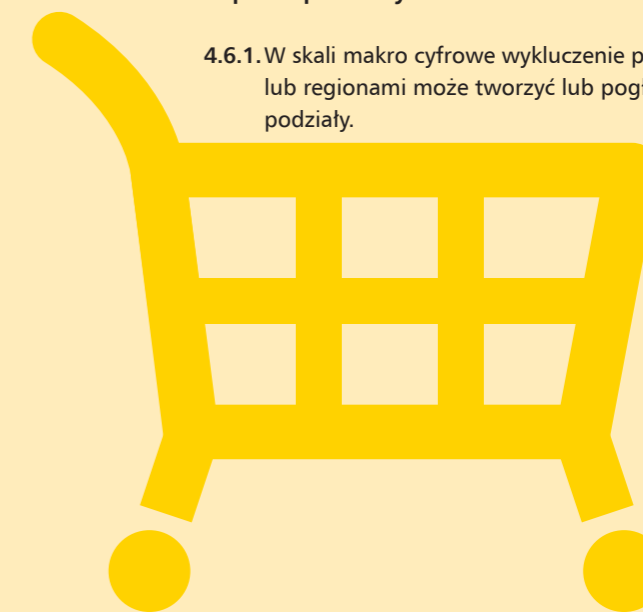
4.4.3. Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży może zostać naruszone poprzez nieadekwatne, nieprecyzyjne lub niemożliwe do wyegzekwowania przepisy dotyczące prywatności lub zasad przechowywania danych osobowych.

4.5. Uzależnienie

4.5.1. Internet umożliwia dostęp do atrakcyjnych gier, umożliwiających rywalizację lub tworzenie alternatywnych światów. Nadmierne zaangażowanie w tak atrakcyjną formę spędzania czasu prowadzi często do zachowań obsesyjnych, noszących znamiona nałogu. Uzależnienie od komputera i/lub Internetu może wpływać na zdrowie użytkowników, jak również na upośledzenie zdolności interpersonalnych.

4.6. Aspekt społeczny

4.6.1. W skali makro cyfrowe wykluczenie pomiędzy narodami lub regionami może tworzyć lub pogłębiać już istniejące podziały.

KLUCZOWE ZALECENIA 05

5.1. Poparcie dla propozycji projektu nowej dyrektywy

Projekt *Propozycji Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady Europejskiej dotyczącej przemocy seksualnej, wykorzystywania seksualnego dzieci oraz dziecięcej pornografii* jest dla UE ogromnym krokiem naprzód. Propozycja ta powinna spotkać się z pełnym poparciem we wszystkich państwach Unii Europejskiej.

5.2. Zapewnienie każdemu dziecku prawa do udziału

5.2.1. Rządy powinny wspierać debaty i kampanie zwiększające świadomość użytkowników nowych mediów, by promować pozytywne wzorce i praktyki wśród dzieci i młodzieży, we wszystkich aspektach dotyczących ich życia.

5.2.2. Rządy powinny także: zapewnić znacznie większe polityczne i finansowe wsparcie procesów, których celem jest poszerzenie dostępu dzieci i młodzieży do mediów elektronicznych; powinny też podejmować działania zmierzające do rozwinięcia kompetencji medialnych, ograniczania wykluczenia cyfrowego i zapewniania bezpieczniejszych technologii informatycznych i komunikacyjnych. Wykorzystanie nowych mediów i świadome z nich korzystanie powinno stać się integralną częścią formalnej i nieformalnej edukacji dzieci i młodzieży.

5.2.3. Ważne jest, by upowszechnić treść artykułu 12 *Konwencji o prawach dziecka* i opracować moduły szkoleniowe objaśniające jego praktyczne zastosowanie dla wszystkich osób zawodowo pracujących z dziećmi i młodzieżą oraz dla dzieci i młodzieży, włączając w to personel organizacji pozarządowych, przedstawicieli branży nowych technologii, prawników, sędziów, policję, pracowników społecznych, pracowników środowiskowych, psychologów, opiekunów, nauczycieli wszystkich szczebli systemu edukacyjnego, lekarzy, pielęgniarki i inne osoby związane z opieką zdrowotną.

5.3. Konieczność opracowania kompleksowej polityki

5.3.1. Rządy poszczególnych państw powinny opracować kompleksowy plan dotyczący ochrony dzieci i młodzieży w sieci. Podczas opracowywania takiej polityki istotne będzie wykorzystanie doświadczeń i wiedzy wszystkich zainteresowanych stron. Na poziomie UE należy opracować strategię dotyczącą przestrzegania praw dziecka, uwzględniającą potrzeby i prawa dzieci i młodzieży w środowisku online.

5.3.2. Niezwykle ważne jest, by tworzyć programy edukacyjne oraz programy podnoszące świadomość dotyczącą problemów bezpieczeństwa, skierowane wprost do dzieci i młodzieży. Instytucje odpowiedzialne za stosowanie prawa powinny opracować odpowiednie sposoby włączenia swoich postulatów i uwag do tych programów.

5.3.3. Istotną jest także pomoc rodzicom i nauczycielom w zrozumieniu nowych technologii i sposobów, w jaki wykorzystują je dzieci i młodzież, tak, by również oni mogli służyć młodym ludziom radą i wsparciem.

5.3.4. Szczególną rolę firm działających w sektorze nowych technologii jest pomoc wszystkim zainteresowanym stronom w rozwoju i wypromowaniu efektywnych materiałów edukacyjnych, jak również rozdystrybuowaniu ich wśród własnych klientów.

5.3.5. Firmy z branży nowych technologii mają także wyjątkową rolę w opracowaniu rozwiązań technologicznych, które pomogą zapewnić dzieciom bezpieczeństwo online.

5.4. Wspieranie współpracy międzynarodowej

5.4.1. Fakt, że Internet jest medium o zasięgu globalnym, kładzie szczególną odpowiedzialność na instytucjach międzynarodowych. Współpraca pomiędzy rządami i regionami (jak na przykład inicjatywa ITU Child Online Protection lub program Safer Internet Komisji Europejskiej) odgrywa kluczową rolę w realizowaniu spójnych działań. Międzynarodowe instytucje mają także doskonałą okazję do pomocy państwom dopiero zaczynającym zmagania z wyzwaniem, jakim jest bezpieczeństwo dzieci online.

5.5. Walka przeciwko treściom i działaniom propagującym krzywdzenie dzieci online oraz materiałom przedstawiającym wykorzystywanie seksualne dzieci

5.5.1. Przepisy prawa ustanowione przed upowszechnieniem się Internetu, a dotyczące przestępstw o charakterze seksualnym wobec dzieci, potrzebują modyfikacji, by zagwarantować najmłodszym użytkownikom sieci bezpieczeństwo. Przykładowo, zaktualizowane przepisy prawa powinny uwzględniać cały zakres wykroczeń seksualnych przeciwko dzieciom i młodzieży, które można popełnić na odległość, korzystając np. z Internetu. Pilną potrzebą jest ujednoczenie procedur policyjnych związanych ze zbieraniem dowodów dotyczących przestępstw online przeciwko dzieciom. Komisja Europejska powinna przedstawić propozycję dyrektywy ramowej, by pomóc wprowadzić te zalecenia w obrębie państw członkowskich Unii Europejskiej.

5.5.2. Niezbędne jest także funkcjonowanie hotline'ów – punktów kontaktowych przyjmujących zgłoszenia o stronach i serwisach internetowych prezentujących treści nielegalne, w tym materiały przedstawiające wykorzystywanie seksualne dzieci. Każde państwo powinno posiadać hotline dostosowany do potrzeb wszystkich lokalnych grup językowych. Standardy takich linii kontaktowych powinny być oparte na normach INHOPE⁸.

5.5.3. Instytucje międzynarodowe oraz międzyrządowe, rządy poszczególnych państw i inne instytucje powinny przyspieszyć proces tworzenia wspólnej listy znanych adresów internetowych związanych z procederem krzywdzenia dzieci (lub jak największej wspólnej bazy obejmującej serwisy, które nie są obecnie objęte lokalnymi ograniczeniami prawnymi), by umożliwić skuteczniejsze usuwanie lub blokowanie materiałów przedstawiających wykorzystywanie seksualne dzieci. Listę taką należy udostępnić usługodawcom sieciowym, firmom zajmującym się produkcją oprogramowania filtrującego i innym zainteresowanym, z zachowaniem odpowiednich środków zabezpieczających.

5.5.4. Rządy, służby odpowiadające za bezpieczeństwo oraz firmy powinny zaangażować się w dyskusję na temat możliwości skutecznej walki z rozpowszechnianiem materiałów związanych z wykorzystywaniem seksualnym dzieci w sieciach P2P, a także – skutecznego ścigania zamkniętych grup lub społeczności, łączących się w tym samym celu.

5.5.5. Przemysł informatyczny powinien określić metody zapobiegania niewłaściwemu wykorzystaniu oprogramowania szyfrującego i innych technologii, by nie ułatwiały one wymiany materiałów przedstawiających wykorzystywanie seksualne dzieci.

5.5.6. Rządy powinny zapewnić agencjom i służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo w danym kraju dostęp do odpowiednich środków i narzędzi technicznych, pozwalających na walkę z rozpowszechnianiem materiałów przedstawiających wykorzystywanie seksualne dzieci. Powinny także sfinansować rozwój międzynarodowej jednostki śledczej, odpowiedzialnej za śledzenie grup przestępczych, które kontrolują rynek materiałów tego typu.

5.5.7. Badania finansowane obecnie przez UE w ramach Safer Internet i innych programów wskazują, że rządy powinny zapewnić większą pomoc finansową instytucjom wymiaru sprawiedliwości i organów ścigania, by umożliwić większą wykrywalność przestępstw, ich lokalizację oraz zapewnić pomoc dzieciom, których wizerunki są wykorzystywane w tym procederze.

5.5.8. Należy powołać przedstawicieli krajowych, uczestniczących w pracach Internet Corporation for Assigned Names and Numbers (ICANN, Internetowa Korporacja ds. Nadawania Nazw i Numerów), by zapewnić egzekucję przepisów, które obecnie okazują się mało skuteczne w zapobieganiu publikacji zdjęć wykorzystywania seksualnego dzieci w istniejących domenach. Należy także zwrócić się do korporacji ICANN, by uniemożliwiła rejestrom krajowym tworzenie i utrzymywanie nazw domen, które reklamują lub promują dostęp do materiałów przedstawiających wykorzystywanie seksualne dzieci.

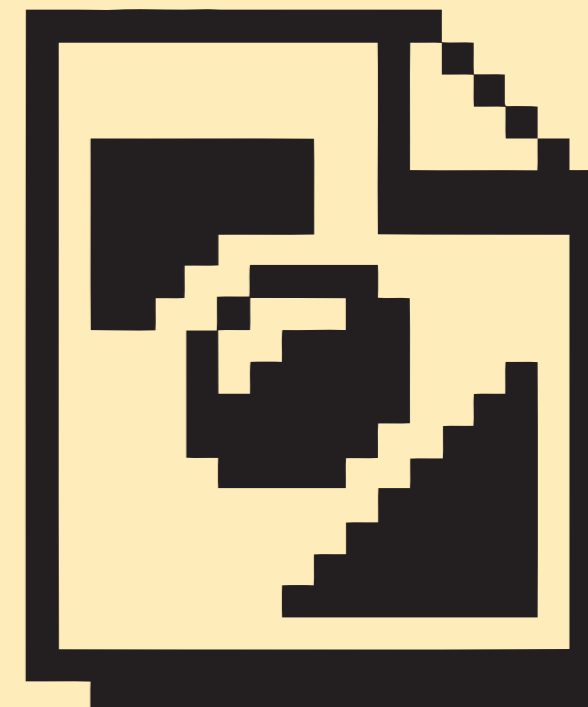
5.6. Wsparcie profesjonalistów oraz programy lecznicze

5.6.1. Struktury odpowiedzialne za kształcenie funkcjonariuszy policji, pracowników służby zdrowia i służb socjalnych, młodzieży pracującej, nauczycieli oraz służby więziennej, powinny – w miarę możliwości – w programach nadawania kwalifikacji i doskonalenia zawodowego uwzględnić konieczność uświadomienia i nauczania tych osób umiejętności rozpoznawania u ofiar symptomów krzywdzenia online oraz dostarczenia wiedzy na temat możliwych form krzywdzenia dzieci przez sprawców.

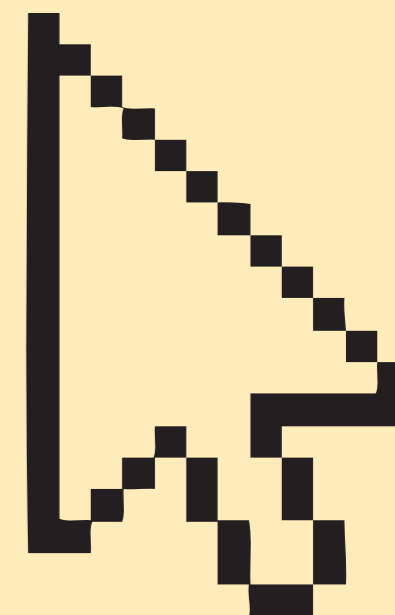
5.6.2. Rządy powinny zapewnić odpowiednie środki na leczenie dzieci wykorzystywanych seksualnie, uwzględniając również specyfikę sytuacji ofiar wykorzystywania seksualnego, których wizerunki zostały opublikowane w Internecie.

5.6.3. Odpowiednie programy diagnozy i leczenia powinny być wdrożone także w przypadku dzieci przejawiających niewłaściwe lub agresywne zachowania seksualne w sieci.

5.6.4. Przestępcy internetowi, za pośrednictwem właściwych instytucji, powinni mieć zapewniony dostęp do odpowiednich programów terapeutycznych.

15

⁸ <https://www.inhope.org/>

5.7. Utworzenie nowych standardów dla reklamy, handlu w sieci oraz ochrony prywatności i danych

5.7.1. Konieczny jest rozwój standardów ochrony dzieci i młodzieży w Internecie, by ustrzec je przed kontaktem z nieadekwatną do ich wieku reklamą oraz inną działalnością komercyjną.

5.7.2. Instytucje odpowiedzialne za ochronę danych i prywatności w Internecie powinny udostępniać przejrzyste informacje oraz porady dotyczące ochrony danych osobowych dzieci i młodzieży, jak również służyć pomocą, szczególnie w sytuacjach dotyczących transakcji online. Ważnym postulatem powinno być prawne ustanowienie minimalnego wieku, poniżej którego wymagana byłaby zgoda rodziców (możliwa do zweryfikowania) do uruchomienia procedury transakcji online.

5.7.3. Produkty i usługi przeznaczone dla dorosłych nie powinny być reklamowane na stronach, których użytkownikami są głównie dzieci i młodzież lub w serwisach, w których dzieci stanowią znaczny odsetek stałych użytkowników. Należy sformułować jasną definicję stron przeznaczonych dla dzieci, a wszelkie reklamy publikowane w takich serwisach powinny podlegać analogicznemu ograniczeniu, jak te, które dotyczą reklam w świecie realnym.

5.7.4. Sprzedawcy nie powinni mieć możliwości omijania przepisów dotyczących produktów lub usług, których sprzedaż uzależniona jest od wieku kupującego poprzez udostępnienie ich w Internecie (takich jak alkohol, tytoń, pornografia, hazard lub broń). Potrzebne są odpowiednie przepisy prawne, które pozwolą na kontrolowanie i monitorowanie sprzedaży tego typu produktów i usług w Internecie.

5.7.5. Odpowiednie instytucje powinny monitorować rozwój form anonimowych płatności online, które mogą ułatwiać nielegalne nabywanie produktów i usług zakazanych nieletnim, a także handel materiałami niezgodnymi z prawem, w tym dotyczącymi wykorzystywania seksualnego dzieci.

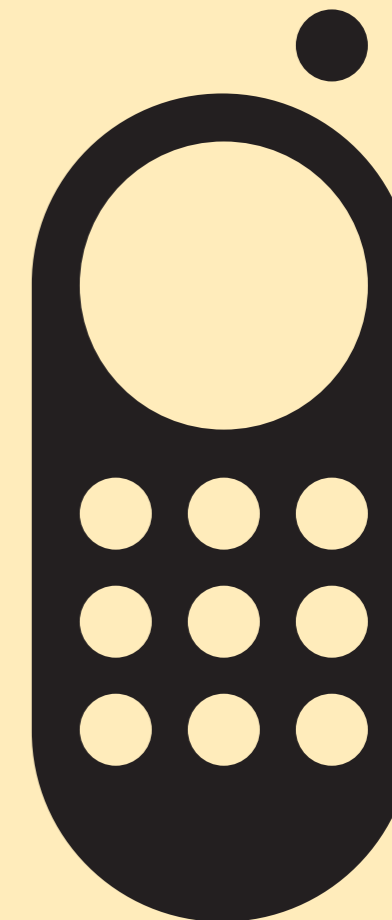
5.8. Współpraca z dostawcami usług mobilnych oraz lokalizacyjnych

5.8.1. Na operatorach sieci komórkowych ciąży szczególna odpowiedzialność wobec dzieci i młodzieży. Osobom niepełnoletnim korzystającym z ich sieci operatorzy powinni udostępniać wyłącznie usługi odpowiednie do ich wieku, z wyłączeniem usług dla osób dorosłych. Usługi lokalizacyjne powinny być także klasyfikowane jako usługi przeznaczone dla dorosłych.

5.8.2. Producenci telefonów komórkowych powinni bardziej zaangażować się w toczącą się dyskusję o bezpieczeństwie dzieci online, opracowując funkcje zabezpieczające, fabrycznie montowane w telefonach i uruchamiane domyślnie. Należy także rozważyć opracowanie aparatów o zredukowanej funkcjonalności, które pomogłyby zapobiec narażaniu dzieci i młodzieży na ryzyko skrzywdzenia lub wykorzystania, co niewątpliwie ułatwiają modele udostępniające zaawansowane usługi.

5.8.3. Usługodawcy sieci Wi-Fi lub innych form dostępu do Internetu powinni dostosowywać się do bieżących ustaleń operatorów sieci komórkowych, by ograniczyć dostęp dzieci do stron przeznaczonych dla dorosłych.

5.8.4. Nowe rodzaje usług lokalizacyjnych i technologie śledzące, które pojawiły się na rynku, stwarzają wyzwanie nie tylko na polu bezpieczeństwa online dzieci i młodzieży, ale również praw cywilnych i prywatności wszystkich obywateli. Należy przedsięwziąć wspólne środki zapewniające odpowiednią kontrolę prawidłowego wykorzystywania tych usług.

5.9. Regulacje dotyczące gier komputerowych

5.9.1. Wydawcy gier i producenci sprzętu przeznaczonego do gier powinni współpracować z innymi partnerami działającymi na rynku usług online, by opracować kampanie promujące odpowiedzialność i świadome traktowanie cyfrowego obywatelstwa. Szczególną uwagę należy poświęcić działaniom polegającym na bezpośredniej edukacji użytkowników sieci.

5.9.2. Należy wspierać rozwój ogólnoeuropejskiego systemu klasyfikacji gier PEGI, a także PEGI online, by objął jak największą liczbę państw. Należy zwiększać świadomość funkcjonowania systemów klasyfikacji gier, zarówno u rodziców, jak i dzieci oraz młodzieży.

5.10. Bezpieczeństwo portali społecznościowych

Portale społecznościowe powinny posiadać jasne i przejrzyste zasady dotyczące bezpieczeństwa online dzieci, włączając w to łatwe procedury zgłaszania faktu krzywdzenia dzieci do odpowiednich instytucji.

5.10.1. Portale społecznościowe powinny wypracować mechanizmy pozwalające na kontrolowanie zamieszczanych na nich treści, zwłaszcza zdjęć oraz filmów wideo. Powinny także zapewniać skuteczną interwencję w sytuacji zgłoszenia nadużycia, w ściśle określonym limicie czasowym.

5.10.2. Należy opracować niezależne mechanizmy monitorowania i zgłaszania incydentów naruszających prawo, które wystąpiły na portalach społecznościowych.

5.11. Usuwanie barier prawnych

5.11.1. Należy podjąć starania, by jasno ustalić odpowiedzialność cywilną i karną usługodawców internetowych w związku z treściami publikowanymi przez użytkowników na ich serwerach. W szczególności rządy powinny domagać się poprawki do *Dyrektywy o Gospodarce Elektronicznej* ustaleń „Safe Harbour”⁹, aby usunąć wszelkie przeszkody zniechęcające firmy do kontrolowania własnych stron internetowych. Należy przyjąć zasadę pełnej odpowiedzialności cywilnej i karnej firmy hostingowej, wobec której wykazano, że wiedziała o treściach niezgodnych z prawem obecnych na jej serwerach i nie podjęła działań zmierzających do ich usunięcia, bądź nie zrobiła tego w odpowiednim czasie.

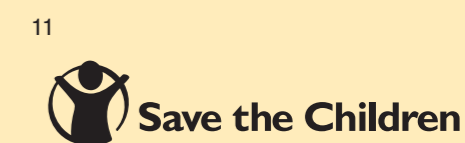
5.12. Wsparcie organizacji pozarządowych

5.12.1. Opracowanie kompleksowych działań dotyczących ochrony dzieci-użytkowników nowych technologii wymaga zaangażowania wszystkich zainteresowanych stron. Zazwyczaj wiele organizacji pozarządowych wyraża wolę udziału w dyskusji, jednakże często nie mają one odpowiednich środków na podjęcie planowanych działań. Należy znaleźć sposoby wsparcia organizacji pozarządowych, aby mogły zaangażować się w procesy opracowywania strategii działania, opartej na współpracy wszystkich zainteresowanych stron, zarówno na poziomie narodowym, jak i międzynarodowym.

5.12.2. Aby pozyskać publiczne zaufanie wobec mechanizmów samoregulacyjnych, konieczne jest zgromadzenie wiarygodnych danych pokazujących skuteczność tego typu inicjatyw w kwestii bezpieczeństwa dzieci online.

CZŁONKOWIE eNASCO (KWIECIEŃ 2010)

- 1 Belgia / Francja
- 2 Austria / Holandia
- 3 Niemcy
- 4 Irlandia
- 5 Węgry
- 6 Estonia
- 7 Polska
- 8 Wielka Brytania
- 9 Czechy
- 10 Hiszpania
- 11 Dania / Finlandia / Włochy / Rumunia
- 12 Portugalia

⁹ Departament Handlu Stanów Zjednoczonych Ameryki i Unia Europejska zawarły porozumienie w sprawie ochrony danych osobowych („Safe Harbour” – „Zasady Bezpiecznej Przystani”), aby umożliwić amerykańskim firmom spełnienie wymogów prawa Unii Europejskiej dotyczących stosowania adekwatnej ochrony danych osobowych transferowanych z UE do Stanów Zjednoczonych.

Więcej informacji
znajduje się
na stronie eNACSO:
[www: www.enacso.eu](http://www.enacso.eu)
[e-mail: info@enacso.eu](mailto:info@enacso.eu)

20 www.dzieckowsieci.pl
dws@fdn.pl

